PRAMEŇ

Časopis gréckokatolíckych seminaristov • Ročník XXV • Číslo 1

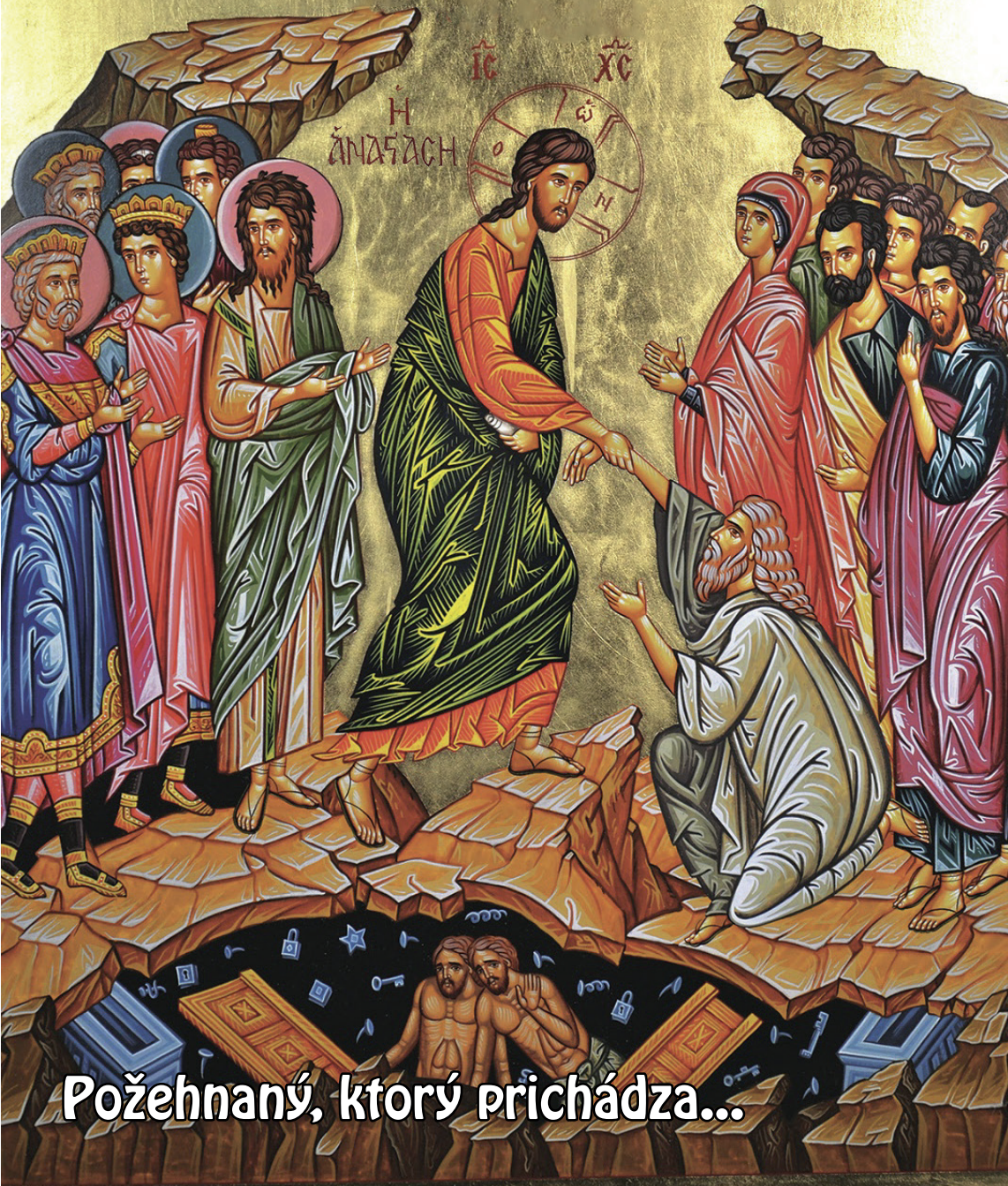

Požehnaný, ktorý prichádza...

Prijatie nižších svätení, Prešov 24.marec 2019

Prijatie nižších svätení, Košice 27. december 2018

Drahí čitatelia časopisu Prameň,

nastal čas víťazstva. Odvážne tvrdenie, nemyslíte? Štyridsať dní sme žili v čase kajúcich modlitieb, pôstu, v odopieraní, v sebazapieraní. Malo to nejaký zmysel?

Keď som sa niektorých ľudí opýtal, o čom bol pre nich uplynulý čas, mnohí mi povedali: *„Schudol som pár nadbytočných kíl.“* Na mieste je preto otázka, či čas, ktorý nám Cirkev ponúkla, bol skutočne iba o zostupnej hodnote kilogramov nášho tela.

Rád spomínam na čas pôstu z minulých rokov. Spoločne so seminárnou skupinou Anastasis sme chodili do našich farností s evanjelizačným projektom krížovej cesty. Jedným z hlavných motívov bola myšlienka postaviť sa na váhu odvahy. O čom hovorím? O odvahe vidieť svoj život v pravom svetle, bez masiek či falošných ideí o sebe a o svojom živote. Odkiaľ však vziať túto odvahu?

Odpoveďou je nám prázdny hrob Krista, ktorý svojou smrťou premohol smrť, a nám, ktorí sme v hroboch hriechu, daroval nový život. Živý, vzkriesený Kristus nám dáva zmysel života v plnosti, a hoci by mnohí mohli povedať, že vstal a už ho niet, nie je to pravda! Prítomný Kristus pozýva každého

jedného z nás, aby sme žili Jeho život, to znamená život, ktorý už nie je ohraničený ničím, dokonca ani smrťou. Ježiš je víťaz, on je vzkriesený, živý Boh, ktorý nám dáva odvahu postaviť sa spolu s ním na váhu odvahy.

Prajem teda sebe i všetkým čitateľom odvahu kráčať spolu s Ježišom, aby sme boli soľou zeme, ktorá nikdy nestratí chuť, aby sme vydávali svedectvo, že je

KRISTUS MEDZI NAMI!

Miroslav Chorendžák
duktor, 5. ročník

KRÁTI
SPR
Z DO

Ešte počas vianočných prázdnin, 27. decembra 2018, na sviatok diakona Štefana, prijali štyria štvrtáci Košickej eparchie nižšie svätenie – podstrihnutie pre službu Cirkvi. Dvaja piataci rozšírili rady seminárnych poddiakonov, keď v tento deň prijali z rúk vladyku Milana Chautura CSsR príslušné svätenie. Podobne ako prešovskí bratia, aj oni sa týmto priblížili o krok bližšie ku kňazstvu.

Po úspešnom ukončení skúšok sme sa opäť dostali do kolobehu školského života. Vytrhla nás z neho až konferencia pri príležitosti 50. výročia časopisu Slovo. Pre našu redakčnú radu bola obzvlášť dôležitá – nebola len o teoretickej stránke prípravy časopisu, jej súčasťou boli aj workshopy, počas ktorých si mnohí bohoslovci vyskúšali prácu s textom a jeho korektúru. Vedenie časopisu Slovo sa rozhodlo mimoriadne oceniť aj náš bohoslovecký časopis Cenou Emila Korbu, čím nás chcelo podnietiť k väčšiemu zápalu a vzťahu k písanému slovu

KE
ÁVY
OMOVA

O pár dní neskôr, 3. marca 2019, nás navštívila vzácna návšteva zo zámoria – otec Shenan Boquet, predseda Human Life International, pochádzajúci z Louisiany, USA. Hovoril nám o dôležitosti ľudského života, o zápase medzi kultúrou života a kultúrou smrti. Nabádal k hladu a túžbe po vedomostiach, povzbudil k čítaniu pápežských encyklík a dokumentov. Podelil sa o mnohé zo svojich skúseností, ktoré nazbieral po svete, a priblížil skutočnú univerzálnosť Cirkvi.

V Krížupoklonnú nedeľu, 24. marca 2019, sa uskutočnila slávnosť udelenia prvého stupňa nižších svätení, ktoré prijali piati prešovskí bohoslovci – štyria seminaristi a jeden bohoslovec študujúci v Collegiu Orientale v Eichstätte. Do služby archieparchie ich podstrihol arcibiskup metropolita Ján Babjak SJ, ktorý im prízvukoval, aby boli svojimi príkladnými životmi svedkami Ježiša Krista.

Požehnaný,
ktorý prichádza

„Keď ráno v prvý deň týždňa vstal z mŕtvych, zjavil sa najprv Márii Magdaléne, z ktorej kedysi vyhnal sedem zlých duchov. Ona išla a zvestovala to tým, čo s ním bývali a teraz boli smutní a plakali. Ale oni keď počuli, že žije a že ho videla, neverili. Potom sa v inej podobe zjavil dvom z nich na ceste, keď išli na vidiek. Aj oni to išli zvestovať ostatným, ale ani im neuverili. Napokon sa zjavil samým Jedenástim, keď sedeli pri stole, a vyčítal im neveru a tvrdosť srdca, že neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného“ (Mk 16, 9 – 14).

„Choďte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu.“

Čítame tzv. druhé zakončenie Markovho evanjelia. No Marek tieto slová nenapísal. Urobil to jeden z jeho žiakov. Svätý Marek zakončil svoje evanjelium o niečo skôr. Keď ženy vošli do hrobu, uvideli mládenca oblečeného do bieleho rúcha, ktorý im povedal: *„...choďte a povedzte jeho učeníkom a Petrovi: »Ide pred vami do Galiley, tam ho uvidíte, ako vám povedal.«“* Evanjelista ešte dodáva: *„Vyšli a utekali od hrobu, lebo sa ich zmocnila hrôza a strach. Nikomu nič nepovedali, lebo sa báli“* (Mk 16, 7). Uvedené zakončenie musí vzbudzovať nepokoj. Čo sa stane s kresťanstvom, keď všetci učeníci budú podobní týmto ženám? Čo sa stane, keď sa strach ukáže silnejší, alebo keď sa človek rozhodne ponechať si svoju vieru a skúsenosť zo stretnutia s Bohom len pre seba? Bude evanjelium odovzdávané ďalej? Má ohlasovanie evanjelia budúcnosť? Túto otázku kladie evanjelista Marek všetkým Ježišovým učeníkom po všetky pokolenia. Chápeme, že jeho otázka sa dotýka každého z nás osobne. Budúcnosť evanjelia vložil Kristus do našich rúk.

Druhé zakončenie Markovho evanjelia potvrdzuje, že ohlasovanie evanjelia má budúcnosť. Kristus zveril evanjelium učeníkom, ktorí ho odovzdajú iným. Komu Ježiš zveruje odovzdávanie viery?

Jedenástim ľuďom, ktorí pred niekoľkými dňami, keď Ježiša zajali, ukázali svoju slabosť a úplnú neveru. Ba ešte viac, keď tvrdohlavo odmietali veriť tým, ktorí im hovorili: *„Videli sme Ježiša zmŕtvychvstalého.“ Máme dočinenia s úplne pochybujúcimi ľuďmi. K takým Ježiš prichádza a hovorí im: „Choďte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“* (Mk 16, 15).

„V Starom zákone je opísaná história izraelského národa, ako ho Boh vybral za nositeľa prisľúbenia pre budúceho Mesiáša – Vykupiteľa. Príchodom Ježiša Krista, Božieho Syna, ktorý prijal podobu človeka, sa pozvanie k svätosti rozširuje na celé ľudstvo, na všetkých, ktorí prijímajú Božie pozvanie nezávisle od národnosti, kultúry, zjednotení v Kristom založenej Cirkvi, tvoriacej Boží ľud. Spomedzi členov tohto spoločenstva Boh pozýva kňazov, ktorí ako biskupi, kňazi alebo diakoni majú slúžiť svojim bratom a sestrám, majú byť pre nich učiteľmi, kňazmi a pastiermi. Majú ohlasovať Božiu náuku, vysluhovať sviatosti, viesť Boží ľud, ktorého sú aj sami členmi, k svätosti a do blízkosti so zdrojom života – s Bohom“ (arcibiskup väčší Ľubomyr Huzar, M. S. U., 2009).

Ohlasovaním evanjelia neboli poverení anjeli. Bolo zverené ľuďom, ktorí vo svojom živote zakúsili neveru a sú veľmi nedokonalí. Vedia, čo je to pokušenie a hriech, tiež tvrdohlavosť v hriechu,

poznajú pochybnosti a nedostatok nádeje. Ohlasovanie evanjelia je zverené nám. Všetci dobre poznáme duchovný stav, aký zažili apoštoli vo Večeradle. Kristus nás fascinuje, evanjelium nás priťahuje, neustále nás prekvapuje to, čo Boh robí v našom živote, a predsa nás všetky tieto skutočnosti neliečia z nevery a neodstránia hriech z nášho života. Z prijatia zodpovednosti za šírenie evanjelia vo svete ešte nevyplýva, že sme bez viny.

> Kristus nás fascinuje, evanjelium nás priťahuje, neustále nás prekvapuje to, čo Boh robí v našom živote

Na jednej strane vidíme evanjeliový obraz vystrašených učeníkov, zamknutých vo Večeradle, a na druhej strane opis ich činností v Skutkoch apoštolov. Tam sa už neboja. Pamätáme na Petra, ktorý sa po Ježišovom zajatí bojí sluhov. V Skutkoch sa už Peter nebojí nikoho – ani učených v Písme, ani starších, ba ani veľkňazov. Ján, ktorý vedel o tom, kto zradí Ježiša, pretože to skoro povedal učeníkom pri Poslednej večeri, bol ako ochrnutý a zlyhal, ako aj ostatní, teraz je pripravený všetko znášať a nevie, čo je strach. Obaja apoštoli prijímajú utrpenie s pokojom. Koľko času uplynulo od tohto večera? Čo sa s nimi stalo? Prečo sa zmenili? Nádherne sa napĺňa to, čo Ježiš povedal učeníkom pri Poslednej večeri: *„Kam ja idem, tam vy prísť nemôžete“* (Jn 13, 33). Ježiš išiel na kríž a apoštoli vtedy ešte neboli pripravení ísť s ním. Teraz to už dokážu. Chcú pre neho trpieť. Čo ich zmenilo? Stretli Zmŕtvychvstalého, stretli živého Krista. Bez tejto skúsenosti by nedokázali prijať utrpenie. To je kresťanstvo.

Kresťanstvo nespočíva v tom, že prečítame Reč na vrchu a do-

zvieme sa, akí máme byť. Sila kresťanstva spočíva v skúsenosti stretnutia so živým Kristom. Bez stretnutia so Zmŕtvychvstalým sa vo viere nič nestane. Máme stretnúť Krista, ktorý je živý. Videli ste ho dnes? Ak áno, tak ste ľuďmi, ktorým Kristus môže zveriť evanjelium. Keď rozprávame, že Kristus vstal z mŕtvych, to neznamená, že pred dvetisíc rokmi vyšiel z hrobu, ale že žije! Môžeme ho zbadať, môžeme ho stretnúť a dotknúť sa ho. Kde? Pozrite sa do zrkadla! Nemajte obavy z toho, že ste tak doteraz neurobili, tam ho uvidíte. Pozrite tiež na druhého človeka. Tešte sa zo spoločenstva, ktoré vytvárate, *„lebo kde sú dvaja alebo traja v mojom mene, tam som medzi nimi“* (Mt 18, 20). Nepotrebujeme Najsvätejšiu sviatosť, aby sa Kristus stal prítomný medzi nami. Živý Kristus je predsa prítomný vo sviatosti stretnutia jeho učeníkov a tí, ktorí ho zažívajú, môžu ohlasovať evanjelium

Abp Grzegorz Ryś
(Los Ewangelii jest w naszych rękach)
preložil
Miroslav Dancák,
rektor seminára

Nasledujúca homília je od anonymného autora z 9. storočia z oblasti južného Talianska. Napriek svojej jednoduchosti je bohatá a inšpirujúca teologicky i symbolicky.

Vidím, bratia, že ste dnes prišli do chrámu s väčšou ochotou, než máte vo zvyku, a že ste s radosťou priniesli ratolesti stromov. Načo je to však takým, ktorí nevedia, prečo to robia alebo čo tieto ratolesti znamenajú.

Treba, aby ste vedeli, že dnes, to jest päť dní pred svojím utrpením, náš Vykupiteľ na Olivovej hore vysadol na osliatko, aby sa vydal do Jeruzalema, a keď sa zástupy dopočuli, že do Jeruzalema prichádza Ježiš, vyšli mu v ústrety s palmovými ratolesťami. Keď už schádzal z Olivovej hory, ľudia plní radosti začali veľkým hlasom chváliť Boha. Počas tých piatich dní, teda až do večera piateho dňa, keď bol po večeri zajatý, každý deň vyučoval v chráme a každú noc trávil na Olivovej hore. A pretože na desiaty deň bolo zvykom vyberať baránka, ktorého izraelskí synovia obetovali na štrnásty deň, patrilo sa, aby v deň výberu baránka, ktorý je predobrazom Ježiša, vstúpil do Jeruzalema ten pravý Baránok, ktorým je Kristus Pán, ten, ktorý mal byť v piatok ukrižovaný. Dnes teda zástupy stlali svoje šaty na cestu, iní zrezávali ratolesti stromov a podobne ich kládli na cestu, po ktorej prechádzal Pán.

Svätá Matka Cirkev si dnes pripomína tieto udalosti telesne, aby sa raz naplnili oveľa dôležitejším spôsobom – duchovne. Oslica totiž predstavuje každú dušu tohto sveta. Pán sedí na oslici a mieri do Jeruzalema vtedy, keď prebývajúc vo vašich dušiach badá, že pohŕdate svetom a milujete nebeskú vlasť. Vlastné šaty prestierate pred Pánom vtedy, keď mu pripravujete cestu k sebe tým, že zdržanlivosťou umŕtvujete vlastné telá. Stínate vetvy stromov vtedy, keď si zamilujete cnosti svätých otcov, čím pripravujete cestu Pánovi, ktorý k vám prichádza. Kým bol Abrahám? Kým bol Jozef? Kým bol Dávid? Kým boli ostatní otcovia, ak nie ovocnými stromami? Ak túžite po večnej spáse, učte sa od Abraháma poslušnosti, od Jozefa čistote, od Dávida pokore.

Pretože palma je znakom víťazstva, palmy nesieme v rukách vtedy, keď spievame Pánovi víťazné hymny tým, že sa dobrým životom usilujeme premôcť satana. Bratia, treba vám vedieť aj to, že zbytočne nesie olivovú ratolesť ten, kto nemiluje skutky milosrdenstva. Rovnako bez akéhokoľvek úžitku nesie palmu ten, koho satan premohol klamstvom. Vstúpte do svojho svedomia a overte si, či nasmerovanie vášho ducha zodpovedá tomu, čo vyjadrujete telesne.

Verte silno, bratia, že by sme sa vystavili nebezpečenstvu, keby sme vám neohlasovali tajomstvá nášho Vykupiteľa, vy zasa by ste boli v ohrození, keby ste to brali na ľahkú váhu. Napokon vás napomíname, aby ste sa na Paschu, ktorá sa čím ďalej tým viac približuje, pripravovali očistou od všetkej závisti, nenávisti, hnevu, znevažovania, urážok a ohovárania, aby ste mohli dôstojne sláviť tento deň.

Odpustite tým, ktorí sa proti vám previnili, aby aj vám Pán odpustil hriechy. Veď keby niekto prechovával hnev alebo nenávisť proti čo i len jednému človeku, bude sláviť Paschu na vlastné nešťastie; prijatím Eucharistie totiž nebude spolu s Petrom prijímať život, ale spolu s Judášom smrť. Nech to od vás odvráti ten, ktorý nás stvoril svojou mocou a svojou láskou vykúpil, Ježiš Kristus, náš Pán, ktorý s Otcom i Duchom kraľuje na veky vekov. Amen.

Preložil
o. Marko Durlák

POVOLANIE

o. diakon Tomáš Kavuľa

Do služby diakona si bol ustanovený rukami vladyku Jána ako slobodný, čím si spečatil svoje rozhodnutie prijať sviatosť kňazstva ako celibátnik. Čo formovalo toto Tvoje rozhodnutie?

Môžem povedať, že pre kňazstvo v celibáte som bol niekde vo vnútri rozhodnutý už dlhý čas. Napriek tomu bolo ťažké povedať rozhodujúce áno, pretože ako mnohých mužov, ktorí sa rozhodli prijať kňazstvo ako slobodní, aj mňa priatelia a rodina – veľakrát v dobrej vôli – odhovárali od tohto rozhodnutia. No aj tak som im vďačný, lebo tým som ešte hlbšie spoznával svoje vnútro a aj konečné rozhodnutie bolo istejšie. Mňa osobne celibát veľmi napĺňa a mám z neho radosť, žijem z neho. Môžem s istotou povedať, že to bolo jedno z najlepších rozhodnutí, aké som urobil.

Diakonom si sa stal vo vianočnom čase, 26. decembra 2019. Čo Ti dal tento vianočný darček?

Diakonské svätenie bolo pre mňa nielen vianočným darom, ale darom z troch dôvodov: dar ako taký, keďže vysviacka je stále darom, ďalej ako narodeninový dar, pretože keď som prvýkrát hovoril nášmu vladykovi Jánovi o mojej túžbe, bol práve deň mojich narodenín, a nakoniec ako vianočný dar. Okrem neviditeľnej milosti, ktorú Boh skr-

ze vysviacku dáva, som od neho dostal ešte jednu veľkú milosť, za ktorú mu veľmi ďakujem. Cítim totiž úľavu pri jednom zdravotnom probléme, ktorý ma už dlhšie trápil. Niet sa čo čudovať, pretože aj ustanovujúca modlitba pri vysviacke znie: „Božia milosť, ktorá nemocných uzdravuje a nehodných uschopňuje, ustanovuje poddiakona Tomáša na diakona, modlime sa za neho, aby naňho zostúpila milosť Svätého Ducha, volajme všetci: Pane, zmiluj sa.“

Aké bolo prvýkrát slúžiť ako diakon, prednášať prosby, byť tak blízko oltára?

Nemal by som odpovedať takto, pretože každý z nás, od biskupa až po človeka, ktorý sedí vzadu v chráme, má byť pri bohoslužbe rovnako sústredený a horlivý. No keďže som človek, mnohokrát slabý, je pravdou, že od prijatia diakonátu prežívam bohoslužbu inak ako dovtedy. A to určite aj tým, že si už nemôžem dovoliť ani na chvíľu zaváhať, prípadne odísť v myšlienkach, čo mi pomáha viac sa sústrediť na modlitbu. Som diakonom krátky čas, no už teraz môžem povedať, že som veľmi vďačný predovšetkým Bohu, ale i môjmu svätiteľovi vladykovi Jánovi za milosť, ktorú mi on skrze svoje biskupské ruky sprostredkoval.

PÁNOV PRÍCHOD
do Jeruzalema

Témou Kvetnej nedele je príchod Mesiáša, ktorý znovu nastolí pokoj, opísaný všetkými štyrmi evanjelistami. Po tom, ako Ježiš vzkriesil Lazára, prichádza do Svätého mesta, aby sa splnili slová prorokov. Vchádza na osliatku, ako to predpovedal prorok Zachariáš: *„Plesaj hlasno, dcéra Siona, jasaj, dcéra Jeruzalema, hľa, tvoj kráľ ti prichádza, spravodlivý je a prináša spásu, ponížený je a nesie sa na oslovi, na osliatku, mláďati oslice"* (Zach 9, 9).

"Plesaj hlasno, dcéra Siona, jasaj, dcéra Jeruzalema, hľa, tvoj kráľ ti prichádza, spravodlivý je a prináša spásu, ponížený je a nesie sa na oslovi, na osliatku, mláďati oslice." (Zach 9, 9)

Keď sa zapozeráme na ikonu, zistíme, že nejde len o obyčajný príchod do mesta, ale o príchod pokoja, ktorý má zmeniť Izrael, má zmeniť svet. Židia si tento pokoj vysvetľujú ako moc nového kráľa, ktorý obnoví slávu Izraela. Ale Ježiš neprichádza ako kráľ vysoko posadený na koni, ako jazdec na bojovom voze… Ale pokorne, sediac na osliatku ako na tróne svojho Božstva.

V ľavej ruke drží zvitok Písma na znak splnenia proroctiev, ktoré sa naňho vzťahujú. Pravicu pozdvihuje na žehnanie a zároveň ukazuje na zvitok. Ježiš je tvárou otočený k apoštolom, idúcim po jeho pravej strane, títo symbolizujú ľudí, ktorí nechali svoj život preniknúť Kristom a jeho láskou, ktorí zachovávajú jeho slovo a uplatňujú ho vo svojom živote. Lebo aj pri poslednom súde budú tí, ktorí žili Kristov život, stáť po jeho pravici. Oproti apoštolom sú obyvatelia Jeruzalema, ktorí majú svoje očakávania od Spasiteľa. Sú ako semeno, ktoré padlo na kraj cesty. Preto ich Sudca sveta na konci vekov postaví po svojej ľavici a ponechá ich tomu, čo si sami vybrali: prázdnotu a vzdialenosť od Boha.

Najviditeľnejším znakom Kvetnej nedele sú zelené ratolesti. U Židov i Rimanov bola palmová ratolesť symbolom víťazstva. Nosili ju počas víťazných pochodov, taktiež ich dávali víťazným športovcom ako symbol výhry. V Novom zákone sa palmová ratolesť stala symbolom triumfu mučeníka. Olivová ratolesť nám symbolizuje pokoj a mier, ktoré prišli na tento svet skrze Ježiša Krista.

Evanjelisti opisujú, ako obyvatelia Jeruzalema vzali svoje plášte, ktoré mali na sebe, a kládli ich na zem ako prejav hlbokej pocty kráľovi. Tento plášť, ktorý mal na svojich okrajoch strapce s modrou stuhou, symbolizuje Božie prikázania a ustavičné pamätanie na ne, pričom modrá farba znázorňuje myšlienkové spojenie na nebo, na Boha.

Ježiš Kristus vstupuje do Jeruzalema ako Mesiáš, ako kráľ, ako Boh. Izrael chcel svojho kráľa v sile a sláve, a tak Ježiš ukazuje svoju moc vzkriesením Lazára a svoju slávu vstupom do Božieho mesta. Verejne ukazuje svoju moc nad živými a mŕtvymi.

Samuel Slota,
3. ročník

KOLIVA

Koliva je sladký pokrm, akoby predznačujúci chuť večného života. Cirkev požehnáva kolivu na začiatku pôstu, aby poukázala na cieľ a význam celopôstneho odriekania.

Vznik kolivy (okolo roku 306) sa pripisuje veľkomučeníkovi Teodorovi Tyronovi. Približne 50 rokov po Teodorovej smrti sa cisár Julián Apostata rozhodol zneuctiť kresťanský pôst. Vedel, že počas prvého týždňa Veľkého pôstu sa kresťania zvlášť postia. Preto si k sebe zavolal predstaveného Carihradu a nariadil mu, aby celý týždeň boli všetky potraviny na tržniciach mesta pokropené krvou zvierat z pohanských obiet. Vtedy sa Teodor Tyron zjavil carihradskému patriarchovi Eudoxiovi a nariadil mu, aby zvolal všetkých kresťanov a zakázal im kupovať potraviny na tržniciach. Keď sa ho patriarcha spýtal, čo majú jesť, svätý mu odpovedal, aby jedli kolivu – varenú pšenicu s medom. Tak zachránil sv. Teodor kresťanov pred poškvrnením. Keď Julián videl, že jeho nariadenie je neúčinné, dal ho odvolať a povolil predávať nepoškvrnené potraviny. Odvtedy Cirkev slávi prvú sobotu Veľkého pôstu na pamiatku sv. Teodora a svätí v tento deň kolivu.

Našu seminárnu kolivu s láskou pripravujú bratia ceremoniári, svätíme ju v predvečer sviatku Teodora Tyrona počas služby vopred posvätených darov. Hneď po liturgii sa táto vynikajúca pochutina podáva k večeri ako dezert.

Koliva (na 10 porcií)

Potrebujeme:

500 g pšenice alebo jačmenných krúp
1 citrón
250 ml medu, sušeného ovocia a orechov podľa chuti
čerstvé ovocie/kompóty na ozdobu

Postup:

Pšenicu si uvaríme v osolenej vode (asi hodinku do zmäknutia), precedíme a premyjeme.
Krúpy môžeme premyť opakovane a nechať ich odstáť zabalené v látkovej utierke.
Vychladnutú pšenicu zmiešame s medom.
Pokvapkáme citrónom a pridáme sušené ovocie a orechy nakrájané nadrobno.
Necháme postáť a vrch ozdobíme podľa fantázie práškovým cukrom, ovocím alebo aj štipkou škorice.

Samuel Novický,
2. ročník

POVOLANÍ
do úžasnej služby

„Byť Božím mužom a služobníkom“

Aj tento rok naše spoločenstvo opúšťajú bratia šiestaci. Po siedmich rokoch formácie sa pozreli na čas, ktorý prežili v seminári, a podelili sa s nami o svoje zážitky a spomienky, no aj o vízie do budúcnosti.

PRVÁCI

ŠIESTACI

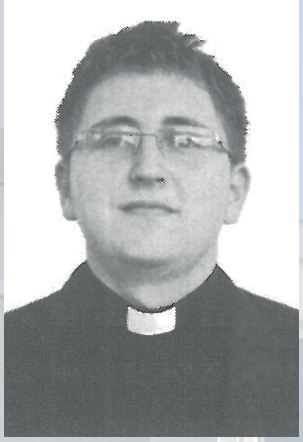

„Sami seba, druh druha i celý náš život Kristu Bohu oddajme.“

Mário Cserép

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Sedem rokov je dlhá doba a každý, či chce alebo nie, prejde určitými zmenami. Áno, prešiel som si vonkajšími, no zaiste aj vnútornými. Keď som prišiel do seminára, myslel som si, že sa poznám a vôbec, viem toho dosť, no po čase som zistil, že nepoznám ani seba a moje vedomosti sú dosť mizerné. Na ceste seminárnej formácie človek objavuje samého seba, spoznáva sa, odhaľuje svoje hriechy, nachádza vlastné limity, no najpodstatnejšie je, že sa učí žiť v Božej blízkosti. Dá sa povedať, že počas tých siedmich rokov sa môj značne *„tradičný“* pohľad na Boha zmenil na osobný vzťah. Získal som túžbu po Bohu, po jeho blízkosti, po jeho Slove. Seminárna formácia i príklad bratov ma naučili milovať liturgiu, milovať modlitbu. Čiže v čom zmenil seminár mňa? Vo všetkom :D

Čo Ti bude po odchode zo seminára chýbať?

Na túto otázku je jednoznačná odpoveď: BRATIA. Napriek tomu, že sme všetci odlišní, a nie vždy to medzi nami bolo ideálne, vytvorili sme spoločenstvo, ktoré vesluje v tej istej Kristovej loďke. V týchto chlapoch, bratoch mám ľudí, ktorým dôverujem a vďaka ktorým som tam, kde som.

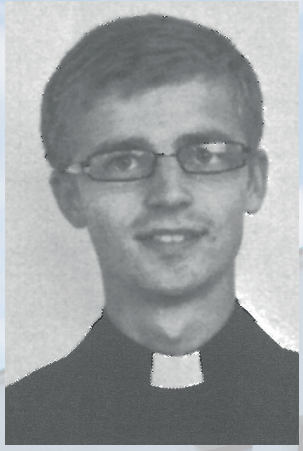

„Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás.“ (Jn 15, 16)

Pavol Fečkanin

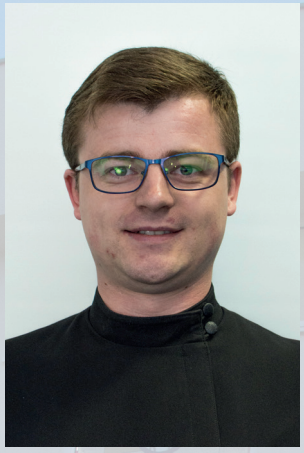

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Môžem konštatovať, že seminár ma skutočne zmenil nielen zvonka, ale aj zvnútra. Na jednej strane som nabral viac kíl a zmužnel som. No čo je podstatné, tu som sa učil budovať vzťah s Bohom v modlitbe, v povinnostiach, ale aj prostredníctvom svojich bratov. A musím povedať, že tento vzťah s Bohom sa stále učím rozvíjať a vždy aj budem. Počas formácie v seminári som videl, ako mi Boh skrze moje nedostatky a zlyhania ukazuje, že som stále jeho milované dieťa. Boh mi tiež odhaľoval, že úprimná láska k nemu a k blížnemu, ochota načúvať problémom druhých, súcitiť s utrpením blížneho sú veľmi dôležité vlastnosti kresťana a kňaza.

V seminári si vystriedal rôzne služby – ktorá z nich bola Tvoja najobľúbenejšia?

Za sedem rokov v seminári mi bolo pridelených veľa služieb. Niektoré boli ťažšie, iné menej náročné, ale každá z nich mi do môjho života niečo dala. Ťažko o niektorej povedať, že by bola najobľúbenejšia. Jedno však viem, každá služba v seminári si vyžaduje darovať svoj čas navyše. A toto ma naučilo zvládať popri povinnostiach v seminári a v škole aj služby, ktoré mi boli pridelené. Naučilo ma to zatriediť si svoj čas na povinnosti aj na oddych.

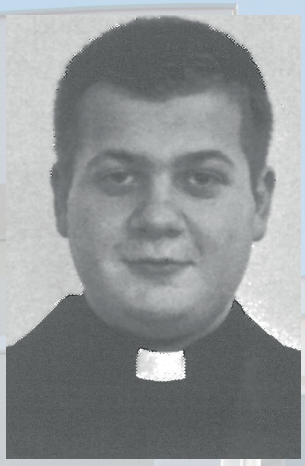

„Nedaj sa premôcť zlu,
ale dobrom
premáhaj zlo.“
(Rim 12, 21)

Miroslav Hamarčák

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Je veľmi veľa vecí, ktoré za sedem rokov mojej seminárnej formácie prešlo zmenou. Mnohé vlastnosti, verím, že dobré, pribudli, naopak, mnohé zlé ubudli. Plných sedem rokov bol čas, keď som si mohol uvedomovať Božiu blízkosť a tešiť sa z nej, ale na druhej strane som zistil, koľko som od neho stále vzdialený. Prežil som veľa neuveriteľne dobrých, ale i mnoho zlých chvíľ. Seminár, ale aj život sú ustavičným kolobehom.

Pravdou zostáva, že strom možno poznať po ovocí, no najlepšie spoznáme strom až vtedy, keď ochutnáme jeho plody. Tento citát z Písma pokračuje: *„Vypestujte dobrý strom a bude dobré aj jeho ovocie, alebo zasaďte zlý strom a bude zlé aj jeho ovocie“* (Mt 12, 33a). Verím, že seminár je miestom, kde sa pestujú dobré stromy. Tento proces síce nie je jednoduchý a často bolí, no prináša svoje ovocie. Verím, že k takejto zmene došlo aj u mňa, že z mládnika sa stáva dobrý strom, ktorý bude prinášať dobré ovocie.

Aké vlastnosti by mal mať podľa Teba kňaz v dnešnej dobe?

Kňazi dnešnej doby môžu mať rôzne dobré vlastnosti. Môžu byť komunikatívni a vynikajúco kázať, organizovať tie najlepšie duchovné podujatia, evanjelizovať... No úplne najdôležitejšou, ba priam určujúcou vlastnosťou, túžbou by mala byť túžba po Božej prítomnosti. Bez tejto túžby všetky ostatné vlastnosti strácajú svoj význam. Prečo je to tak? Lebo bez neho nemôžeme nič urobiť (porov. Jn 15, 5).

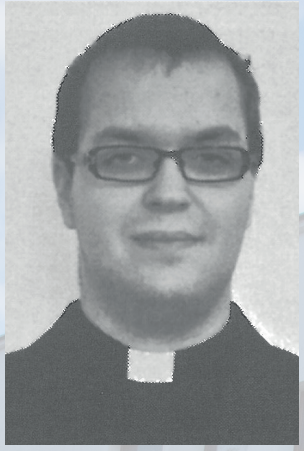

„A hľa, ja som s vami
po všetky dni
až do skončenia sveta.“
(Mt 28, 20)

Vladimír Hübler

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Seminár zmenil môj pohľad na každú oblasť v živote. Naučil ma byť pokojnejším, povzniesť sa nad veci, viac sa ovládať, ale aj modliť sa. Nieže by som sa dovtedy nemodlil, ale tu som našiel tú správnu chuť a spôsob modlitby. Pomohol mi objaviť v sebe rôzne negatívne črty osobnosti, ktoré by som inde určite nenašiel, za čo som Bohu veľmi vďačný :) Je však ešte mnoho vecí, ktoré čo treba zlepšovať a odstraňovať.

Aké vlastnosti by mal mať podľa Teba kňaz v dnešnej dobe?

Určite má byť mužom dennej modlitby. Ako liturgickej, tak osobnej. Duchovným otcom, priateľom a radcom pre ľudí, ku ktorým bude poslaný. Nositeľom pokoja v našich nepokojných časoch; svetlom tam, kde ho už niet, alebo kde vyhasína. Človekom, ktorý má intímny vzťah s Ježišom, ktorý je preňho všetkým.

Aká je Tvoja obľúbená modlitba/obľúbený svätý?

Je to modlitba časoslova, ku ktorej patrí osobná modlitba, keďže sme na loďke zvanej život a našimi veslami sú práve liturgická a osobná modlitba. Duchovný život (najmä kňaza, ktorého modlitba časoslova zaväzuje) totiž bude mať silu odolať mocným vlnám doby a sveta, ak bude plávať s dvomi veslami, nie iba s jedným. Obľúbeným svätým je apoštol Pavol.

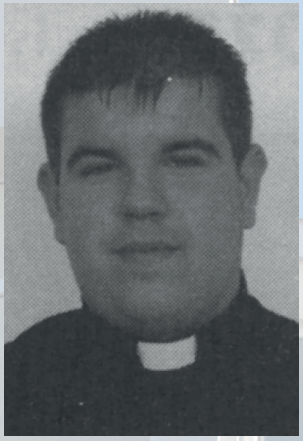

„Nebesia rozprávajú
o sláve Boha a obloha
hlása dielo jeho rúk!“
(Ž 19, 2)

Peter Kaško

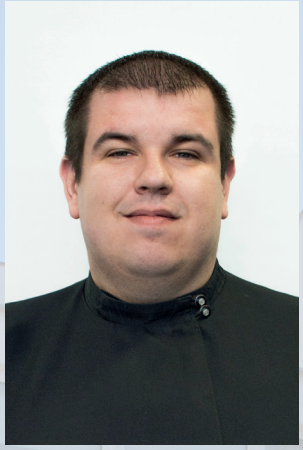

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Vďaka semináru som spoznal Boha, naučil som sa byť poslušný voči predstaveným, modliť sa a odovzdávať sa Pánovi.

Čo Ti bude po odchode zo seminára chýbať?

Po odchode zo seminára mi budú chýbať bratia z ročníka, s ktorými som strávil sedem rokov, taktiež mi bude chýbať srdce seminára, čiže kaplnka, v ktorej som mal vždy priestor modliť sa, stíšiť sa, duchovne si oddýchnuť a pookriať, keď som prežíval ťažké chvíle.

Prekonal si na ceste za kňazstvom nejakú náročnú prekážku?

Keď som prvýkrát prišiel do seminára, do nového prostredia ďaleko od domu a od rodičov, pociťoval som strach, ktorý na mňa doliehal až tak, že po 4 mesiacoch som seminár opustil.

Po dvoch rokoch som sa doň vrátil, lebo som opäť počul volanie Pána: *„Poď a neboj sa, ja budem s tebou po celý čas, nezdávaj to.“* Chvála Bohu, tieto slová dodržal a neoľutoval som rozhodnutie vrátiť sa.

Na čo sa tešíš v kňazskej službe?

Na to, čo bolo mojím cieľom – môcť sa starať, byť lekárom duše, a tiež pomáhať takým ľudom, čo pomoc potrebujú, sú stratení, aby našli cestu ku Kristovi.

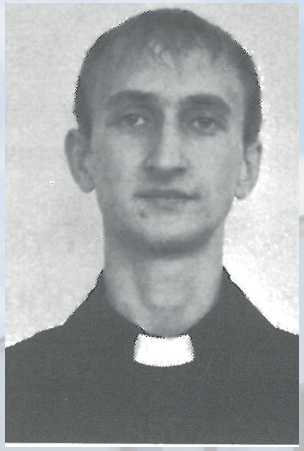

„Milujem ťa,
Pane, moja sila;
Pane, opora moja,
útočište moje,
osloboditeľ môj.“
(Ž 18, 2)

Tomáš Kavuľa

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Každá dôležitá vec, vrátane kňazskej formácie, má svoj čas. Inak sa seminarista pozerá na život v prvom a inak v poslednom ročníku. Každý rok, ba každý deň v kňazskom seminári má svoje miesto a dôležitosť. Nielen pre konkrétneho seminaristu, ale aj pre celé bratské spoločenstvo. Práve ono pomáha v zmene, ktorá je potrebná pre budúcnosť kňaza a skrze kňaza aj pre budúcnosť celej Cirkvi. Spoločenstvo počas spoločných modlitieb v seminárnom chráme, nakoľko skrze modlitbu Boh mení naše vnútro, ale aj vďaka ostatnému času, keď sa môžeme navzájom formovať nielen milým upozornením, ale predovšetkým bratským príkladom.

Čo pre Teba znamená celibát?

Pomôžem si citátom z Božieho slova: *„Lebo keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v NEBI.“* Toto nebo chcem prežívať už tu na zemi vybraným spôsobom. Netvrdím, že nebo nemôžu prežívať moji bratia, ktorí sa budú ženiť, verím, že ho môžem žiť ja v slobodnom stave, rovnako i oni v manželstve.

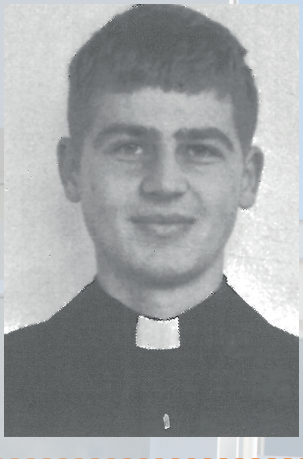

„Vo svojej dôstojnosti šťastne vytiahni, nasadni na voz a bojuj za pravdu, lásku a spravodlivosť.“
(Ž 45, 5)

Jozef Košč

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Každá zmena k lepšiemu je vítaná. Myslím si, že ak vo svojom živote dám priestor v prvom rade Bohu, On si nájde spôsoby, ako ma vyformovať najlepšie. Seminár bol vynikajúcim prostredím, pretože som sa v ňom mohol konfrontovať s toľkými chlapmi, z ktorých mám aj mnoho bratov. Nie je to ešte ideálne, ale každý deň mi ponúkol veľa príležitostí, ktoré som využíval na budovanie týchto vzťahov. *„Železo brúsia železom a človek šľachtí výzor svojho blížneho“* (Prís 27, 17). Formácia, keď som sa stretával s bratmi a v tejto konfrontácii spoznával sám seba, svoje reakcie, možno mylné predstavy. Som vďačný Bohu za uplynulý čas, pretože ma v mnohom posunul vpred.

Akými záľubami si vypĺňal svoj voľný čas v seminári?

Popri čítaní kníh som relaxoval hlavne prostredníctvom športu. Spolu sme hrali futbal, pingpong, alebo sme sa korčuľovali či bicyklovali.

Máš túžbu ísť do nejakej špeciálnej pastorácie?

Áno. V mojom srdci nachádzam priestor pre konkrétnu službu či už väzňom, ale aj tým, ktorí hľadajú pomoc v Inštitúte Krista Veľkňaza v Žakovciach.

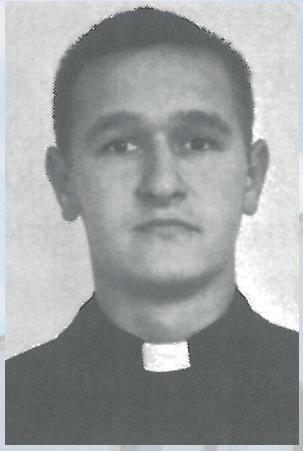

Môj duch, ktorý je nad tebou, a moje slová, ktoré som ti dal do úst, nezmiznú z tvojich úst. (Iz 59, 21)

Dávid Kravec

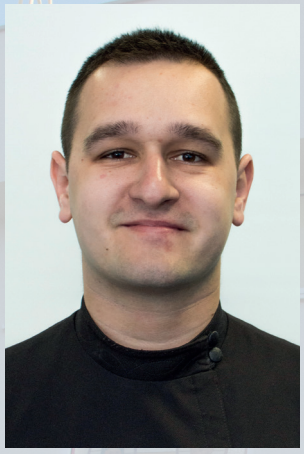

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Čas, ktorý človek má možnosť prežiť v spoločenstve, ako je seminár, ho postaví pred vážne rozhodnutia. V prvom rade došlo k zmene, keď som odchádzal od rodiny a istým spôsobom som bol nútený osamostatniť sa. Musel som sa naučiť riešiť veci sám a do určitej miery robiť aj niektoré rozhodnutia. Počas mojej formácie tu v seminári som mohol hlbšie spoznávať samého seba a hľadať vo svojom vnútri oblasti, ktoré je stále potrebné odovzdávať Bohu, aby ma mohol premieňať nielen zvnútra, ale aj zvonka.

V seminári si vystriedal rôzne služby – ktorá z nich bola Tvoja najobľúbenejšia?

Počas môjho pobytu v seminári som mal len tri služby – v prvom ročníku služba IT-technika, v druhom ročníku som sa stal kantorom a neskôr aj vedúcim Zboru sv. Romana Sladkopevca. Išlo o činnosti, ktoré ma napĺňali a rád som nimi slúžil iným.

Aká je Tvoja obľúbená modlitba/obľúbený svätý?

Rád sa modlím časoslov a akúkoľvek liturgickú modlitbu. Jedným z mojich obľúbených svätcov je sv. Ján Mária Vianney, v ktorom sa často vidím a snažím sa prekonávať rôzne situácie aj na jeho príhovor.

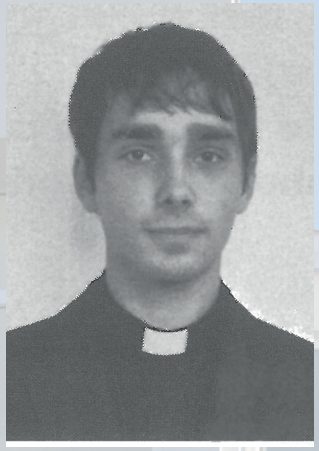

„Hľadaj radosť v Pánovi a dá ti, za čím túži tvoje srdce. Pánovi zver svoje cesty a jemu dôveruj, on sa už postará.“
(Ž 37, 4 – 5)

Patrik Priputen

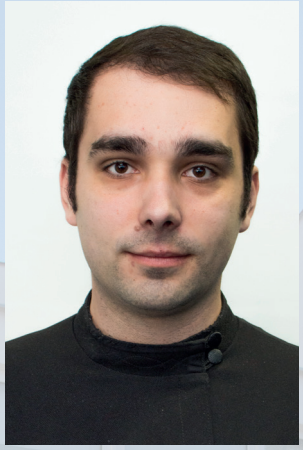

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Počas siedmich rokov strávených v seminári mi Boh ukazoval, ako veľmi je potrebné nechať sa ním formovať. Najviac sa ma Boh dotýkal prostredníctvom modlitby v kaplnke, otcov predstavených a spolubratov. V spoločenstve chlapcov, ktorí tu žijú, je nemožné sa na niečo hrať, ale môžem povedať, že bratia sú akoby zrkadlom pre každého. Dokážu poukázať na chyby, ale aj pozdvihnúť v ťažkých chvíľach, nasmerovať na tú správnu cestu a tak formovať človeka.

Akými záľubami si si vypĺňal voľný čas v seminári?

Od tretieho ročníka som účinkoval ako jeden z členov gospelovej skupiny Anastasis. Čas, keď sme mohli poukázať na Boha prostredníctvom hudby, mi veľa dal. Pri každej krížovej ceste, ktorú sme hrali, som mal možnosť vidieť, ako sa Boh dotýka a láme naše srdcia a srdcia ľudí.

Aké vlastnosti by mal mať podľa Teba kňaz v dnešnej dobe?

Podľa mňa by mal byť kňaz v dnešnej dobe hlavne osobným príkladom toho, ako sa dá v súčasnom svete žiť skutočné kresťanstvo. Mal by byť vzorom pre ľudí a ukazovať im cestu ku Kristovi ako prostredníctvom sviatostí, tak aj prostredníctvom ohlasovania Božieho slova. Mal by byť obrazom Krista pre všetkých.

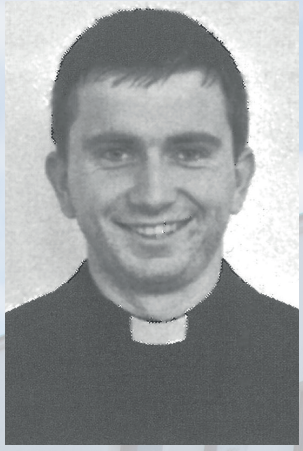

„Dám ti múdrosť
a poučím ťa o ceste,
ktorou máš kráčať;
poradím ti a budem ťa
mať stále na očiach.“
(Ž 32, 8)

Matúš Sejka

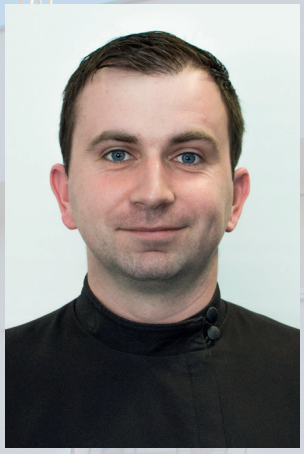

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

Keď prichádza mladý chlapec do seminára, pravdepodobne už má určitú skúsenosť s Ježišom. Prináša si ju so sebou aj do seminára. Podobne to bolo aj v mojom prípade. Stretol som sa s chlapcami, ktorí zažili niečo podobné. Povieme si, že je to ideálne prostredie. Ale opak je pravdou. Všetci sme slabí ľudia s určitými nedostatkami a slabosťami. Keď sa ich takýchto, s rôznymi názormi, stretne napríklad aj šesťdesiat, človek má so sebou čo robiť. Formácii v semináři som vďačný práve za to, že som sa mohol meniť zvnútra, meniť v dobrom postoj a prístup k jednotlivým bratom, hľadať a vidieť v nich Ježiša Krista a premieňať aj svoj život podľa vzoru Ježiša Krista. Toto by som chcel aplikovať do svojho života aj po odchode zo seminára.

Aké vlastnosti by mal mať podľa Teba kňaz v dnešnej dobe?

Dnešná doba kladie vysoké nároky na život v každom smere, nevynímajúc ani život kňaza. Kňaz by mal byť vzdelaný a zároveň aj duchovný človek. Mal by vedieť zaujať správny postoj voči rôznym otázkam spoločnosti a byť nápomocný ľuďom na ceste do večnosti. Pritom by nemal zabudnúť na láskavosť a milé slovo, lebo ako napísal sv. Don Bosco: *„Srdce je pevnosť, ktorá je uzavretá tvrdosti, ale otvorená láskavosti.“*

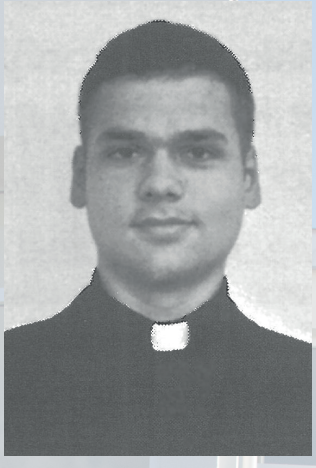

„On musí rásť
a mňa musí ubúdať.“
(Jn 3, 30)

Michal Vasiľ

Sedem rokov formácie zmení človeka nielen zvonka, ale aj zvnútra. V čom zmenili Teba?

V jednej knihe som kedysi čítal, že zmena je zmenou, až keď sa uskutoční. Nie je to len túžba niečo zmeniť a stále ostať pri starých návykoch, je to cesta vpred. V rovnakej knihe som tiež čítal zamyslenie o sv. Jánovi Krstiteľovi, ktorý povedal krásnu vetu, citát, ktorý som si vybral. Písalo sa tam, že niekedy prídu situácie, keď je pravda dôležitejšia ako život. Znamená to, že Ján Krstiteľ ohlasoval pravdu až za hranice smrti, pretože ho to stálo život. Kam tým smerujem? Sedem rokov je dlhá doba, ale tieto roky mi pomohli uvedomiť si, že kráčať za Kristom, za pravdou stojí život, a to v zmysle zriekania sa seba každý deň. Kňazstvo sa pre mňa stalo cestou za Kristom, pri ktorej je potrebné zriekať sa starého spôsobu života a nechať sa premieňať Bohom každý deň. Každý deň vstať a strácať to zlé, aby som v Bohu našiel spásu.

Na čo sa tešíš v kňazskej službe?

Teším sa a zároveň mám bázeň pred každodennou službou druhým. Rovnako z toho, že Boh dáva kňazovi milosť dotýkať sa svätých vecí, ale na druhej strane mám pred touto zodpovednosťou bázeň.

MINIŠTRANTSKÝ tábor

Drahí čitatelia,

v druhom júlovom týždni sme v našom seminári usporiadali miništrantský tábor s názvom *Úctu vzdáme...* Chlapcom sme chceli predstaviť úctu k Bohorodičke, k svätým, no i k rodičom a starým rodičom. Súčasťou tábora boli katechézy, rôzne aktivity a hry. Taktiež sme navštívili Katedrálu sv. Jána Krstiteľa a arcibiskupský úrad, súčasťou ktorého bola aj prehliadka stálych expozícií a krypty. So seniormi z Domu sv. Kozmu a Damiána sme navštívili historickú výstavu hasičského vybavenia v Krajskom múzeu. V predposledný deň nášho tábora sme navštívili Šarišský hrad. Spoločnú opekačku a scenériu doplnila aj krátka katechéza. Posledný večer bol zakončený rozlúčkovou párty. Záver pobytu v seminári patril ranným modlitbám a spoločnej sv. liturgii s rektorom GKS Miroslavom Dancákom, ktorý po jej skončení rozdal účastníkom i animátorom diplomy o absolvovaní tábora.

„Prebuďme vieru“

Zároveň Vás, milí čitatelia, srdečne pozývame na tohtoročný miništrantský tábor v znamení témy, ktorú si účastníci zvolili minulý rok: Prebuďme vieru. Tábor začne 30.6. a potrvá do 4.7.2019. Tešiť sa môžete na rôzne aktivity a súťaže, no nezabudnime ani na modlitbu a každodenné sväté liturgie.

Tešíme sa na Vás :)

Vaši animátori

Prebudme vieru...

Gréckokatolícky kňazský seminár Prešov

30. jún - 4. júl 2019

45 eur

www.gojdic.zoe.sk

Miništrantský tábor

Rozhovor

Moje zážitky z Prahy

Ponúkame vám krátky rozhovor s naším bohoslovcom Patrikom Pankulicsom, ktorý dostal príležitosť ísť na študijný pobyt do Prahy.

Ako si strávil posledný polrok?

Zimný semester akademického roka 2018/2019 sa pre mňa niesol v duchu spoznávania nového prostredia, spoločenstva, mesta, ba dokonca štátu. Vďaka študijnému programu Erasmus som mal možnosť tráviť celý semester v Českej republike, konkrétne v nádhernej Prahe. Študoval som na Katolíckej teologickej fakulte, ktorá patrí pod historickú Karolovu univerzitu. So súhlasom vladyku Milana Chautura CSsR som zároveň pokračoval v kňazskej formácii v rímskokatolíckom seminári.

Ako vyzeral tento čas?

Do Prahy som odchádzal s veľkými obavami, pretože som si nebol istý, či im budem rozumieť, čeština je predsa trochu odlišná od slovenčiny. Obával som sa aj toho, či mňa, bohoslovca východného obradu, prijmú v seminári západného obradu. Avšak seminaristi, ktorí už predo mnou absolvovali podobný výmenný pobyt v Prahe, ma uisťovali, že sa tam budem mať veľmi dobre. Musím skonštatovať, že mali pravdu.

Keď som v Košiciach nasadol do vlaku so štyrmi obrovskými taškami, povedal som si, na čo som sa to dal, veď som ešte nikdy nebol v Prahe, ba dokonca ani v Česku. Po osemhodinovej ceste som sa ocitol na obrovskej vlakovej stanici a hneď, ako ma otec rektor pražského seminára privítal, sa všetky moje obavy rozplynuli. Čakalo ma veľmi milé privítanie, chlapci seminaristi mi ukázali mesto, do ktorého som sa hneď v prvom týždni zamiloval. Dokonca ani v jazykovej otázke nebol problém.

Na fakulte som si zvolil veľmi zaujímavé predmety, a tak som mohol rozvíjať svoje teologické poznatky vo viacerých oblastiach. Vzdelával som sa v biblistike, morálnej teológii, kánonickom práve, pastorálnej teológii a v ďalších veľmi užitočných a zaujímavých sférach. Vďaka pobytu v latinskom seminári som mal možnosť spoznať aj krásu západného obradu. Každé ráno sme začínali spoločnými modlitbami a svätou omšou v kaplnke. Ďalej sme sa schádzali na modlitbách na obed, a potom sme sa spoločne poďakovali za prežitý deň večernými modlitbami. Veľakrát sme sa vybrali aj na spoločný výlet. Mojím najsilnejším zážitkom bol asi výlet v severnom Taliansku, konkrétne v alpských horách, kde sme trávili jeden víkend.

Celý pobyt sa niesol v duchu obohacovania sa v oboch obradoch. O náš veľmi bohatý východný obrad prejavili záujem aj bohoslovci pražského seminára. Každú nedeľu som sa zúčastnil svätej liturgie v slovenskom jazyku v slovenskej gréckokatolíckej farnosti Najsvätejšej Trojice v Prahe, kde spolu so mnou niekedy zavítala aj skupinka bohoslovcov západného obradu.

Čo by si odkázal tým, ktorí o Erasme rozmýšľajú?

Každému odporúčam využiť možnosti ponúkané študijným programom Erasmus, vďaka ktorému študent môže spoznať spôsob myslenia a kultúry celého sveta. Uplynulý zimný semester je nezabudnuteľný, pretože som obohatený o mnohé skúsenosti, priateľstvá, zážitky a boje, ktoré poslúžili môjmu rastu v duchovnom živote.

OSEMSMEROVKA

Milí čitatelia,

v minulom čísle sa nám v redakcii okrem niekoľkých vynechaných medzerníkov podarila aj chybička medzi stoličkou a klávesnicou, pre ktorú sme uviedli nesprávne bydlisko jedného z našich nováčikov – Kamila Oravca. Týmto sa mu ospravedlňujeme a aby sme to napravili a uviedli veci na pravú mieru, jeho bydlisko je riešením tejto tematickej osemsmerovky.

Prajeme príjemné lúštenie

V	A	D	O	V	Á	V	O	K	I	M
E	S	Ň	E	M	A	K	P	K	Y	I
Ľ	C	M	E	L	A	Z	U	R	E	J
K	Ť	N	A	D	Š	T	O	V	I	Ž
Á	A	R	I	T	Í	N	Á	J	S	K
N	N	A	M	L	O	T	Š	O	P	A
O	U	Š	T	S	K	G	E	H	O	B
C	R	A	I	Ŕ	T	Á	L	R	A	Š
Ý	O	Č	Š	T	N	M	V	O	T	R
O	K	N	L	S	T	I	A	B	G	O
Y	K	P	O	D	S	V	E	T	I	E

Použité slová:

apoštol, Boh, Golgota, hrob, Jeruzalem, Ján, kameň, klince, koruna, krv, Miková, myronosičky, podsvetie, slnko, smrť, tma, tretí deň, tŕnie, Veľká noc, voda, čaša, šarlát, život

Gréckokatolícke bohoslovecké formačné centrum v Prešove

Účelom Gréckokatolíckeho bohoslovecké formačného centra je podporovať vzdelávanie seminaristov, kňazov, biskupov, žiakov gréckokatolíckych cirkevných škôl i laikov a rozvíjať duchovné a kultúrne hodnoty gréckokatolíckej cirkvi, a tiež chrániť ľudské zdravie.

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom.

Číslo účtu: *2921855774/1100*
IBAN: *SK47 1100 0000 0029 2185 5774*
Adresa: *Sládkovičova 23, 080 01 Prešov*
tel.: *+421 051/75 673 80*
fax: *+421 051/75 673 77*
e-mail: *gacajozef@gmail.com*
IČO: *42230624*
DIČ: *2023270953*
SWIFT kód: *CEKOSKBX*
Riaditeľ centra: *Mgr. Jozef Gača*

Navštívte naše webstránky:
www.unipo.sk/pracoviska/gks
www.gojdic.sk

Nech Pán vo svojej štedrosti požehná Vás i Vašich blízkych za dobré dielo, ktoré ste týmto pre jeho Cirkev vykonali. Pán Boh zaplať!

Redakcia

Zodpovedný za vydanie:
ThDr. Miroslav Dancák, PhD.
Šéfredaktor:
Richard Fučko
Grafická úprava:
Štefan Keruľ-Kmec
Redakčná Rada:
David Rybovič, Samuel Novický, Štefan Keruľ-Kmec
Jazyková korektúra:
Mgr. Annamária Vlkovičová
Foto:
Štefan Keruľ-Kmec, Dávid Rybovič
Adresa redakcie:
Sládkovičova 23, 080 01 Prešov
www.gojdic.sk,
www.unipo.sk/pracoviska/gks

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu článkov.

Vydané: apríl 2019, ročník XXV, akademický rok 2018/2019

ISSN 2454-0447

Reklamy

www.facebook.com/vladykamilanodpoveda
www.vladykoveodpovede.sk

Základným poslaním **televízie Logos** je prinášať dnešnému človeku Krista.

Gréckokatolícky magazín
– každý utorok vo večerných hodinách v televízii Lux

Časoslov greckokatolíka
– aplikácia Časoslov má slúžiť veriacim ako sprievodca modlitbou alebo digitálna modlitebná knižka
www.casoslov.app

Pri príležitosti *50. jubilea časopisu Slovo* bol Mimoriadnou cenou Emila Korbu ocenený aj náš časopis Prameň. Touto cenou bola prejavená vďačnosť a uznanie každému z členov redakčnej rady, počnúc šéfredaktormi až po zodpovedných za grafickú a jazykovú úpravu, za ich námahu a zápal pre tvorbu 25 ročníkov bohosloveckého časopisu. Jej cieľom je zároveň povzbudiť a motivovať ďalších bohoslovcov, aby pokračovali v myšlienke tvoriť časopis a prinášať stále lepší a kvalitnejší obsah z histórie i z aktuálneho života.